

Cyfrifon gwerth atodol	Cyfrif banc safonol a gynnigir gan eich banc gyda nodweddion ychwanegol a fydd yn gweddu i'ch anghenion.
APR	Cyfradd Ganrannol Flynyddol: dyma yw cost benthyciad, yn cynnwys llog a thaliadau eraill.
Ôl-ddyled	Y rhan o ddyled sy'n mynd yn orddyledus unwaith y methir gwneud tâl.
Asedau	Asedau yw'r pethau rydych yn berchen arnynt sy'n werth arian.
ATM	Peiriant Teller wedi'i Awtomeiddio: peiriant arian neu 'dwll yn y wal'.
BACS	Gwasanaethau Clirio Awtomataidd y Banciau: ffordd gyflym o drosglwyddo arian yn electronig rhwng banciau. Dyma'r ffordd fwyaf cyffredin a ddefnyddir gan gwmnïau i dalu eu gweithwyr.
Gweddill	Eich gweddill yw'r swm o arian sydd gennych neu sydd arnoch mewn cyfrif neu ar fenthyciad ar adeg benodol.
Banc	Mae banc yn sefydliad ariannol rheoledig a drwyddedir gan y llywodraeth, a'i brif weithgaredd yw benthycio arian er mwyn ysgogi twf economaidd ac, yn ei dro gwneud elw. Er mwyn benthycio arian mae'n rhaid i'r banc gymryd swm penodol o adneuon (arian i mewn) ac fe wna hyn ar ffurf cyfrifon cyfredol a chynilo a agorir gan unigolion a busnesau.
Taliadau banc	Cost a godir ar gwsmer am wasanaeth neu fel cosb oherwydd methiant y cwsmer i gadw at gytundeb. Mae hefyd yn beth cyffredin i osod unrhyw log a godir ar y cwsmer o dan y pennawd hwn.
Methdalwr	Mae person yn fethdalwr pan na allant dalu eu dyledion ac mae llys yn gosod eu heiddo a'u harian yn nwylo derbynnydd swyddogol.
Budd-daliadau	System gan y llywodraeth sy'n darparu help ymarferol a chymorth ariannol i'r rhai sy'n wynebu caledi ac yn bodloni'r meini prawf gofynnol.
Bonws	Tâl yw bonws, a wneir i weithiwr yn ogystal â'u cyflog sylfaenol.
Cyllideb	a) Swm o arian a neilltuir ar gyfer rhywbeth. b) Gall cyllideb hefyd fod yn grynodeb o wariant bwriadedig a'r incwm i'w gwmpasu.
Cymdeithas adeiladu	Mae cymdeithas adeiladu yn debyg i fanc ond mae'n perthyn i'w haelodau.
Bwrsari	Grant yw bwrsari, a delir i fyfyrwr gan goleg neu brifysgol.
Siec	Mae siec yn gyfarwyddyd ysgrifenedig sy'n dweud wrth eich banc am dalu rhywun a chymryd yr arian o'ch cyfrif.
Credyd Treth Plant	Budd-dal yw Credyd Treth Plant, a delir i deuluoedd y mae eu hincwm o dan lefel benodol.
Adlog	Llog yw adlog, a delir ar arian sydd wedi tyfu oherwydd bod llog blaenorol wedi ei ychwanegu ato.
Adlogi	Pan gaiff llog ei ychwanegu at gyfrif ac yna caiff llog ei ennill ar y swm hwnnw hefyd. Er enghraifft, os oes gennych £10 yn eich cyfrif ac rydych yn ennill 10% o log arno, mae gennych £11. Yna, y llog wedi'i adlogi fydd 10% o £11.
Benthyciad cyfuno	Cael at un benthyciad i dalu (benthyciadau) credydwy'r eraill fel y bydd yr holl daliadau'n cael eu cyfuno mewn un tâl.
Treth cyngor	Tâl a godir gan awdurdodau lleol ar ddeiliaid tai i ariannu gwasanaethau fel casglu gwastraff.
Credyd	Swm o arian a roddir mewn cyfrif yw credyd. Pan fod cyfrif 'mewn credyd', mae arian ar gael ynddo i'w wario. Mae prynu rhywbeth 'ar gredyd' yn golygu prynu rhywbeth gyda benthyciad y mae'n rhaid ei dalu nôl.
Credydwr	Credydwr yw person y mae arnoch arian iddynt.
Cytundeb credyd	Pan fod banc yn trefnu benthycio swm penodol o arian i gwsmer dros gyfnod penodol. Y cytundeb credyd yw'r contract gyda holl amodau a thelerau'r benthyciad hwnnw.
Cerdyn credyd	Cerdyn sy'n caniatáu i chi brynu pethau gan ddefnyddio arian a fenthycwyd, hyd at derfyn ariannol.
Terfyn credyd	Terfyn credyd yw'r swm mwyaf y gall person ei fenthycia, neu ei wario ar gerdyn credyd.
Sgôr credyd	Mae sgôr credyd yn ddangosydd rhifiadol o ba mor debygol rydych chi o fedru ad-dalu benthyciad yn seiliedig ar adolygiad o'ch hanes ariannol a'ch ymrwymadau ariannol cyfredol. Bydd sgôr credyd uwch yn gwella'ch gallu i fenthycia arian.
Undeb credyd	Cwmni cydweithredol ariannol sy'n perthyn i'w aelodau ac sy'n darparu credyd a chyfrifon cynilo i'w aelodau ar gyfraddau cystadleuol.
Cyfrif cyfredol	Cyfrif banc llog isel yw cyfrif cyfredol, a ddefnyddir ar gyfer trafodion o ddydd i ddydd fel talu biliau.
Arian cyfred	Arian ar unrhyw ffurf a ddefnyddir fel ffordd o brynu nwyddau a gwasanaethau. Mae gwahanol wledydd yn defnyddio gwahanol arian cyfred (e.e. yr Ewro neu'r Bunt).
Debyd	Debyd yw swm o arian a godir o gyfrif.
Cerdyn debyd	Mae cerdyn debyd yn ffordd o dalu am bethau heb ddefnyddio arian parod – tynnir yr arian o'ch cyfrif yn awtomatig ar adeg prynu.

Dyled	Arian sy'n ddyledus i berson arall.
Rheoli dyled	Cynllunio sut i ddelio ag arian sy'n ddyledus.
Gorchymyn rhyddhad o ddyled	Dull rhatach, cyflymach a haws o gyhoeddi methdaliad (pan na allwch dalu unrhyw arian sy'n ddyledus).
Didyniadau	Didyniad yw swm o arian a dynnir oddi wrth rywbeth e.e. treth incwm.
Drwg dalu	Mae drwg dalu ar fenthyciad yn golygu eich bod yn methu â gwneud taliadau sy'n ddyledus.
Dibynyddion	Dibynyddion yw pobl fel plant, sy'n dibynnu arnoch yn ariannol oherwydd nad oes ganddynt incwm.
Blaendal	Blaendal yw'r tâl cychwynnol sy'n sicrhau pryniant rhywbeth.
Debyd uniongyrchol	Mae debyd uniongyrchol yn ffordd o dalu biliau o'ch cyfrif banc yn awtomatig, ble bod swm ac amseriad y taliadau'n amrywio.
Gwaddol	Mae gwaddol yn fath o bolisi yswiriant/buddsoddi sy'n talu allan ar ddiwedd cyfnod penodol.
Entrepreneur	Mae entrepreneur yn berson sy'n cychwyn eu busnes eu hun.
Ecwiti	Ecwiti yw gwerth eiddo, y tu hwnt i lefel morgais sydd arno.
Gor-dâl	Ar bolisiau yswiriant, gor-dâl yw'r swm penodol y mae'n rhaid i chi ei dalu cyn i'r cwmni yswiriant dalu gweddill yr hawliad.
Cyfradd gyfnewid	Mae'r gyfradd gyfnewid yn dweud wrthoch faint fyddwch yn ei gael wrth gyfnewid un arian cyfred am un arall.
Gwariant	Mae gwariant yn golygu'r swm rydych yn ei wario.
Masnach Deg	Mae'r mudiad masnach deg yn ceisio sicrhau bod gweithwyr a chynhyrchwyr yn cael eu talu'n deg.
Cynghorydd ariannol	Mae cynghorydd ariannol yn berson sydd â'r cymwysterau proffesiynol i fedru rhoi cyngor ynghylch cynhyrchion ariannol.
Risg ariannol	Swm y risg ariannol a dderbyniwch wrth brynu cynnyrch cynilo neu fuddsoddi. Mae rhai cynhyrchion ariannol, fel cyfranddaliadau mewn busnesau newydd, yn llawn risg oherwydd gall eu gwerth amrywio (codi neu ostwng mewn gwerth) gydag amser.
Cyfradd sefydlog	Mae cyfradd sefydlog yn golygu y byddwch yn derbyn neu'n talu'r un gyfradd llog dros gyfnod cytunedig o amser.
Twyll	Mae twyll yn drosedd ble caiff rhywun eu twyllo, fel arfer i gael arian.
Crynswth	Mae crynswth yn golygu cyn didyniadau fel trethi neu gostau, e.e. elw crynswth (mae net yn golygu ar ôl didyniadau).
Hurbwrcasu	Hurbwrcasu yw'r term cyfreithiol am gontract ble mae pobl fel rheol yn cytuno i dalu am nwyddau mewn rhannau neu fel canran, drwy daliadau rheolaidd, nes bod pris llawn y nwyddau neu'r gwasanaethau wedi ei ad-dalu.
Lladrad hunaniaeth	Mae lladrad hunaniaeth yn drosedd o dwyll ble defnyddir manylion personol rhywun i ddwyn eu harian.
Incwm	Incwm yw cyfanswm yr arian a enillir gan unigolyn drwy gyflogaeth (cyflog) a buddsoddiadau.
Cymorth incwm	Mae cymorth incwm yn dâl gan y llywodraeth i helpu pobl ar incwm isel iawn.
Treth incwm	Mae treth incwm yn dreth a dalwch ar yr arian a enillwch.
Cytundeb gwirfoddol unigol (IVA)	Ffordd arall ffurfiol o gyhoeddi methdaliad. Mae'n gytundeb dan gontract gyda chredydwy'r sy'n hyblyg, ac sy'n dibynnu ar amgylchiadau'r unigolyn (e.e. incwm, cyfalaf, taliadau eraill).
Chwyddiant	Chwyddiant yw'r codiad mewn pris dros gyfnod o amser.
HMRC	HMRC (Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi) yw'r sefydliad sy'n casglu trethi'r DU.
Yswiriant	Mae yswiriant yn ymwneud â thaliadau rheolaidd i gwmni fel y gallwch hawlio arian i gwmpasu cost digwyddiad posibl fel damwain.
Llog	a) Llog yw'r arian a enillwch am osod eich arian mewn banc, cymdeithas adeiladu, ac ati. b) Llog yw'r swm o arian a dalwch am fenthycia e.e. ar fenthyciad.
Buddsoddiad	a) Arian a roddir mewn rhywbeth fel busnes. b) Mae buddsoddiad hefyd yn gynnrych i gynilwyr sydd â rhai risgiau, e.e. cyfranddaliadau.
ISA	Cyfrif Cynilo Unigol: cyfrif ble nad ydych yn talu treth ar y llog a enillir.
Lwfans ceisio gwaith	Budd-dal a delir gan y llywodraeth i bobl sy'n ddi-waith ond sydd ar gael ac yn chwilio'n weithredol am waith.
Benthyciad	Mae benthyciad yn flaenswm o arian gan un person neu fudiad i un arall ble mae'r benthyciwr yn derbyn swm o arian gan ddarparu'r benthyciad, y mae'n rhaid ei ad-dalu, fel rheol ond dim bob amser, ar ffurf rhandaliadau rheolaidd. Yn gyffredinol darperir y gwasanaeth hwn am bris, a elwir yn llog ar y benthyciad. Gweler hefyd benthyciad personol a benthyciad wedi ei warantu.

Usuriwr	Benthyciwr arian anghyfreithlon sy'n cynnig benthyciadau heb eu gwarantu (h.y. nid trwy gorff cydnabyddedig, fel banc).
Tymor hir	Mae cynllun tymor hir ymhell yn y dyfodol, efallai pum mlynedd neu fwy.
Cerdyn teyrngarwch	Mae cerdyn teyrngarwch yn rhoi cyfle i chi ennill pwyntiau drwy wario mewn cadwyn benodol o siopau.
Cynlluniau gwobrau teyrngarwch	Cymhellion a gynigir gan gwmnïau i wobrwyo cwsmeriaid am eu busnes. E.e. cael arian nôl o gardiau credyd.
Tymor canolig	Gall cynllun tymor canolig ganolbwyntio ar y tair i bum mlynedd nesaf.
Morgais	Mae morgais yn fath ar fenthyciad a ddefnyddir i brynu tŷ neu eiddo arall.
MOT	Prawf y Weinyddiaeth Drafnidiaeth – mae hwn yn gwirio p'un ai fod eich cerbyd yn ddigon diogel i fod ar y ffordd. Mae gyrru heb un yn anghyfreithlon os yw eich car yn fwy na thair blwydd oed.
Yswiriant gwladol	Mae Yswiriant Gwladol yn swm a dynnir o gyflogau/enillion gan y llywodraeth i dalu am fudd-daliadau a'r wladwriaeth.
Angen	Tâl angenrheidiol e.e. rhent a chyfleustodau. Gweler hefyd Chwenychiad.
Net	Mae net yn golygu ar ôl didyniadau fel trethi a chostau, e.e. elw crynswth (mae crynswth yn golygu cyn didyniadau).
Alldaliadau	Alldaliadau yw'r pethau rydych yn gwario arian arnynt.
Gorddrafft	Bydd gennych orddrafft pan fydd banc yn caniatáu i chi godi mwy o arian nag sydd gennych yn eich cyfrif, hyd at derfyn penodol.
P60	Darn o bapur sy'n dangos cyfanswm eich cyflog a'r swm o dreth a delir ar ddiwedd pob blwyddyn dreth.
PAYE	Cynllun Talu Wrth Ennill: system ble mae cyflogwr yn tynnu treth o'ch enillion yn awtomatig pan fyddwch yn cael eich talu.
Pensiwn	Pensiwn yw incwm person sydd wedi ymddeol.
Benthyciad personol	Gyda benthyciad personol, gallwch ddewis ei wario ar ba beth bynnag y dymunwch. Gweler hefyd benthyciad wedi ei warantu.
PIN	Rhif Adnabod Personol: rhif diogelwch pedwar digid ar gyfer cardiau credyd a chardiau debyd.
Premiwm	Tâl rheolaidd yw premiwm a wneir i gwmni yswiriant/aswiriant.
Dirwasgiad	Mae dirwasgiad yn golygu bod twf gwlad (a'i hincwm) yn gostwng dros ddau gyfnod olynol o dri mis.
Mynegai Prisiau Manwerthu (RPI)	Mae'r Mynegai Prisiau Manwerthu yn fesur o bris newidiol eitemau bob dydd. Cymerir y mesur hwn fel tystiolaeth o'r gyfradd chwyddiant.
Ymddeoliad	Y cyfnod ym mywyd person pan fyddant yn gorffen gweithio, ac yn dechrau derbyn pensiwn. I dderbyn pensiwn y wladwriaeth mae'n rhaid i chi fod dros oed penodol (mae oed pensiwn y wladwriaeth yn newid ar hyn o bryd ac mae'r oed pan gall person dderbyn pensiwn y wladwriaeth yn codi). Gall y rhai sydd â phensiwn preifat ymddeol yn gynharach os yw eu cronfa pensiwn yn ddigon mawr.
Enillion	Eich enillion yw'r swm a gewch yn ôl pan fyddwch yn buddsoddi arian.
Treth cerbyd	Treth y mae'n rhaid ei thalu i gadw cerbyd ar y ffordd – mae gyrru heb wneud hyn yn anghyfreithlon.
PAA (RRP)	Pris Adwerthu Argymelledig: y pris awgrymedig am nwyddau mewn siopau fel y'i pennir gan y cyflenwr.
Costau rhedeg	Costau rhedeg yw costau cadw a defnyddio car neu gerbyd arall.
Cyflog	Eich cyflog yw'r swm a delir i chi am weithio dros gyfnod o amser (e.e. wythnosol, misol, blyneddol).
Cynilion	Incwm na werir – unrhyw arian a gedwir i'w ddefnyddio yn y dyfodol.
Bondiau cynilo	Bondiau y gallwch fuddsoddi eich arian ynddynt. Mae ganddynt gyfraddau llog sefydlog fel y gallwch weld eich arian yn tyfu. Gweler hefyd Buddsoddiadau.
Benthyciad wedi ei warantu	Mae benthyciad wedi ei warantu yn fenthyciad ariannol ble gall y cwmni cyllid gymryd rhywbeth oddi wrthyh fel sicrwydd, a gall ei werthu os nad ydych yn ad-dalu'r benthyciad er mwyn cael ei arian yn ôl. Gweler hefyd benthyciad personol.
Hunanasesiad	Mae hunanasesiad yn golygu llenwi eich ffurflenni treth eich hun.
Cyfranddaliadau	Buddsoddiad sy'n eich gwneud yn berchennog rhannol o gwmni, ar y cyd â'r holl gyfranddalwyr eraill. Mae rhai cyfranddaliadau yn talu incwm (difidendau) i chi yn rheolaidd. Gyda phob cyfranddaliad, rydych yn derbyn risg cyfalaf: os yw pris y cyfranddaliadau'n codi, byddwch yn gwneud elw wrth eu gwerthu, ond os yw pris y cyfranddaliadau'n gostwng, byddwch yn gwneud colled yn lle hynny.
Tymor byr	Mae cynllunio tymor byr yn unrhyw beth o nawr hyd at un neu ddwy flynedd.
Treth Stamp	Treth Stamp yw'r dreth a delir pan fyddwch yn prynu tŷ neu eiddo arall ac mae'n amrywio yn ôl gwerth yr eiddo.
Archeb sefydlog	Mae archeb sefydlog yn ffordd o wneud taliadau awtomatig o gyfrif banc am swm penodol ar gyfnodau rheolaidd.

Y farchnad stoc	Marchnad sy'n delio mewn stociau a chyfranddaliadau (neu berchenogaeth rannol) cwmnïau. Gallwch brynu stoc neu gyfranddaliad mewn cwmni fel buddsoddiad – os yw eu stoc/cyfranddaliad yn mynd i fyny, rydych yn cael mwy o arian. Ond gallwch golli arian os bydd eu stoc/cyfranddaliad yn mynd i lawr.
Cerdyn siop	Mae cerdyn siop yn gweithredu fel cerdyn credyd ar gyfer siop benodol.
Cyfrif myfyriwr	Cyfrif banc sy'n addas i fyfyrwyr. Mae'r rhain yn amrywio o un banc i'r llall, ond yn aml maen nhw'n cynnig dim llog ar orddrafftiau a rhyw fath o gymhelliant – talebau neu gerdyn rheilffordd, er enghraifft.
Cyflog clir	Y cyflog clir yw'r arian sy'n weddill gennych ar ôl i drethi a didyniadau eraill gael eu tynnu o'ch cyflog misol.
Treth	Ffi a godir gan y llywodraeth i dalu am wasanaethau cyhoeddus fel ysgolion, ysbytai a'r lluoedd arfog.
Lwfans treth	Lwfans treth yw'r swm o arian y gallwch ei ennill cyn talu treth incwm.
Blwyddyn dreth	Cyfnod o 12 mis yn rhedeg o 6 Ebrill yn un flwyddyn i 5 Ebrill yn y flwyddyn nesaf. Caiff trethi, fel treth incwm, eu cyfrifo dros y cyfnod hwn.
Trafodyn	Tâl i mewn i gyfrif banc neu allan ohono yw trafodyn.
Benthyciad heb ei warantu	Swm o arian a fenthycir i chi ble nad yw'r darparwr benthyciad wedi cymryd unrhyw sicrwydd ac mae'n dibynnu ar eich gallu i ad-dalu'r swm o arian.
Cyfleustodau	Cyfleustodau yw'r gwasanaethau fel nwy, trydan a dŵr.
Treth Ar Werth (VAT)	Treth adwerthol a delir pan fyddwch yn prynu'r rhan fwyaf o nwyddau a gwasanaethau. Ar hyn o bryd mae'n 20%.
Llog newidiol	Cyfradd a all newid – mae hyn yn golygu, os oes gennych forgaes cyfradd newidiol, gall eich taliadau godi neu ostwng o ble roeddent pan gawsoch y morgais yn y lle cyntaf.
Chwenychiad	Rhywbeth rydych eisiau ei brynu ond nid yw meddu arno'n hanfodol. Er enghraifft, uwchraddio i'r ffôn diweddaraf. Gweler hefyd Angen.